

Aktivita je zameraná na spoznávanie seba a svojich jazykov/nárečí a zvyšku skupinu. Ide o aktivitu na posilnenie tolerancie voči iným kultúram či minoritným jazykom. Aktivitu je vhodné robiť aj na hodine e-tiky či občianskej výchovy so žiactvom so slovenským materinským jazykom. Ž robia 1. časť aktivity vo vlastnom jazyku. Druhú časť robia v jazyku, aký si vyberú a podľa toho, čo vedia povedať. Je v poriadku, ak používajú slovník alebo prekladač. Zadanie je dôležité napríklad pomocou prekladača preložiť do jazykov detí.

Prečo robiť s jazykmi detí s OMJ v triede:

Netreba sa obávať toho, že ak dieťa používa svoj materinský jazyk, nebude mať „miesto“ na slovenčinu. V mozgu sú všetky jazyky, ktoré poznáme, súčasťou jedného integrovaného jazykového systému. A keď používame jazyk, rozprávame, aktívne sú všetky jazyky naraz.

Naopak, bránením v používaní vlastného jazyka v triede/škole žiačkam a žiakom znemožníme používať veľkú časť ich jazykového fondu a tým aj vedomosti, ktoré nadobudli v materinskom jazyku. A tiež tak môžeme negatívne ovplyvniť ich sociálno-emocionálny vývin.

Aké sú výhody práce s materinskými jazykmi detí s OMJ:

- jazykové výhody, napr. lepší prístup k informáciám a možnosť komunikovať v rôznych jazykoch; lepšia kompetencia a citlivosť pri používaní svojho jazykového repertoáru;
- zlepšené kognitívne schopnosti, napr. kognitívna flexibilita, tvorba pojmov, otvorenosť voči rôznym spôsobom vyjadrovania myšlienok, zvýšená kontrola pozornosti a pracovná pamäť;
- zdravotné výhody, napr. oddialenie demencie súvisiacej s vekom;
- sociálne výhody, napr. rodina, priateľky, priatelia atď.;
- lepšie pracovné príležitosti;
- medzikultúrne povedomie, vrátane kritického uvedomenia si vlastných kultúrnych predpokladov a akceptovania rôznych perspektív
- vyššie sebavedomie – žiačka, žiak môže ukázať, čo vie, je to motivujúce

Ako pracovať s inými jazykmi v triede:

- vysvetliť spolužiačkam a spolužiakom dôležitosť používania aj iných jazykov v triede,
- prejsť záujem o jazyk dieťaťa (napríklad, pýtať sa, ako sa to povie/píše v jeho jazyku),
- dovoliť používať materinský jazyk pri skupinovej práci,
- podporiť prácu s jazykom materinského jazyka žiactva,
- umožniť pracovať vo svojom jazyku a následne prezentovať v slovenčine (podľa úrovne a komfortu dieťaťa prezentujú buď učiteľke/učiteľovi alebo skupine),
- umožniť žiačkam a žiakom prezentovať svoju kultúru alebo krajinu pôvodu,
- pracovať so systémami iných jazykov, napr. pri gramatike (porovnávať ich)

Zadanie aktivity:

Prvá časť: samostatná práca

Zamysli sa nad tým, ktoré jazyky a nárečia/dialekty ovládaš alebo ktoré jazyky či dialekty sú pre teba z nejakého dôvodu dôležité.

Predstav si svoj jazykový repertoár tak, aby boli rôzne jazyky a dialekty v rôznych častiach tvojho tela alebo krajiny. Kam by si ich umiestnila/umiestnil a prečo? Ktoré farby ich reprezentujú a prečo?

alebo

Nakresli cestu cez imaginárnu krajinu, ktorá začína tvojím narodením a vedie cez dôležité etapy tvojho života až do súčasnosti. Nakresli rozhodujúce momenty (napr. keď sa tvoja rodina presťahovala alebo usadila v inej krajine, keď si začal/začala chodiť do školy, keď si spoznala/spoznal svoje najlepšie kamarátky a svojich najlepších kamarátov. Do krajiny doplň jazyky, ktoré si sa naučil/naučila alebo používala/používal v priebehu tejto cesty.

Obrázok nakresli a pridaj doňho krátke zdôvodnenia.

Druhá časť: skupinová práca

Zvyšným osobám vo dvojici/v skupine vysvetli svoju kresbu a odpovedaj na ich otázky o detailoch. V skupine sa striedajte vo vysvetľovaní a pýtani sa.

Čo si zistil/zistila, keď si kreslila svoj jazykový repertoár?

Zdroje:

Lamb, T. (2015). Towards a plurilingual habitus: Engendering interlinguality in urban spaces. *International Journal of Pedagogies and Learning*, 10(2), 151–165.

<https://doi.org/10.1080/22040552.2015.1113848>

Casto, C. – Poliak, M. – Tuckute, G. ... (2026) The cerebellar components of the human language network. *Neuron. A Cell Press journal*. 22. január 2026. [The cerebellar components of the human language network: Neuron](#)

Kroll, J. F. – Dussias, P. E. (2017) The Benefits of Multilingualism to the Personal and Professional Development of Residents of the US. *Foreign Language Anals*. Roč. 50, č. 2, s. 248 – 259.

Množstvo zdrojov k tomu, ako pracovať vo viacjazyčnej triede a čerpať z jej viacjazyčnosti možno nájsť na: <https://www.ecml.at/en/>